

UBISTVO PRAVA UBISTVO PRAVDE ZA PLANINSKE REKE

Odbranimo reke Stare planine

BCBP

april 2021.

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

CRTA

UBISTVO PRAVA UBISTVO PRAVDE ZA PLANINSKE REKE

april 2021.

Izdavač:

Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP)
www.bezbednost.org

Autori:

Odbranimo reke Stare planine

Dizajn i prelom:

Srđan Ilić

Ova studija slučaja je deo zajedničkih napora Centra za istraživanje, transparentnost i odgovornost (CRTA), Nacionalne koalicije za decentralizaciju (NKD), Beogradskog centra za bezbednosnu politiku (BCBP) i Partnera za demokratske promene da podstaknu veće učestvovanje građana u odlučivanju kroz projekat „Građani imaju moć” koji podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID). Stavovi izraženi u ovom radu isključivo su stavovi autora i ne odražavaju stavove USAID-a.

NACIONALNA
KOALICIJA ZA
DECENTRALIZACIJU

BCBP

**PARTNERI
SRBIJA**

Sadržaj

Uvod – reč izdavača	4
Izgradnja mini-hidroelektrane na Rakitskoj reci	4
Postojanje neophodnih dozvola	4
Koje dozvole nije imao investitor?	5
Koji su Zakoni prekršeni prilikom postavljanja cevi u reku?	6
Kako su reagovali meštani na postavljanje cevi u reku?	7
Zbog čega je sve štetno postavljati cevi u Rakitsku reku?	8
Ko se prvi pobunio protiv postavljanja cevi i koja je uloga pokreta “Odbranimo reke Stare planine” u toj borbi?	8
Da li je neko i ko tužio investitora i zašto?	9
Da li je investitor nekog tužio i zašto?	9
Kakve su bile reakcije jedinice lokalne samouprave?	9
Kako je došlo do mobilizacije građana Rakite i okoline da zaštite reku? Kako se priča o Rakiti domogla nacionalnog nivoa?	10
Zašto je Rakita postala simbol uništavanja reka na Staroj planini i okolnim planinama, ali i u čitavoj Srbiji?	10
Šta se danas dešava sa Rakitskom rekam?	11

Uvod – reč izdavača

Dana 15. avgusta 2020.godine, aktivisti iz svih delova Srbije okupili su se nedaleko od sela Rakite, i izveli akciju vađenja dela cevovoda za mini-hidroelektranu (MHE) „Zvonce“ na Rakitskoj reci. Radi se o jednoj od najvećih inicijativa ekoloških aktivista (ali i ostalih građana koji su zainteresovani za pitanje zaštite životne sredine), u poslednjih nekoliko godina u Srbiji. Ova akcija je zapravo predstavljala odraz sve većih broja inicijativa i pokreta koji se bave ugrožavanjem životne sredine, kao i sve većeg broja primera gde od strane investitora dolazi do ugrožavanja ekološke bezbednosti građana a i šire. Kako bismo u potpunosti razumeli kako i zbog čega je pitanje izgradnje MHE na Rakitskoj reci postalo tema na nacionalnom nivou, Beogradski centar za bezbednosnu politiku je u saradnji sa pokretom “Odbranimo reke Stare planine” izadio studiju slučaja, radi boljeg razumevanja konteksta, aktivnosti i problema koji su doveli do toga da “pitanje Rakite” postane tema koja je privukla pažnju velikog broja građana Republike Srbije.

Izgradnja mini-hidroelektrane na Rakitskoj reci

Formalni investitor mini-hidroelektrane (MHE) Zvonce na Rakitskoj reci je Marina Belić, supruga advokata Gorana Belića, koja je preko firme “Mala hidroelektrana Zvonce” d.o.o predstavljala paravan iza koje je advokat Belić štitio svoj status advokata u slučaju kršenja zakona kojih je očigledno bilo. Proces gradnje je počeo 2017/2018. godine, a po konkursu koji su u Srbiji raspisivale lokalne samouprave i Ministarstvo građevine, saobraćaja i infrastrukture za zaštićena prirodna područja. U slučaju MHE Zvonce, konkurs i lokacijske uslove izdavala je opština Babušnica. Projekti izgradnje MHE bili su deo koncepta koji je smišljen krajem osamdesetih, a onda se po tada urađenom katastru MHE na teritoriji Srbije, počelo sa raspisivanjem konkursa za zauzimanje određenih lokacija i prikupljanja neophodne dokumentacije.

Postojanje neophodnih dozvola

Ključni dokument koji jedan investitor MHE mora da ima jeste građevinska dozvola - put do dozvole je skup dokumenata kakvi su lokacijski uslovi, tehnička dokumentacija i eventualno procena uticaja na životnu sredinu. Kako je odlukama Vlade izbegnuta potreba procene uticaja za MHE snage manje od 2 MW, tako su gotovo sve MHE na prostorima Srbije i Balkana bile „pošteđene” te administrativne „poteškoće” budući da bi se u takvom dokumentu morale pomenuti i zaštićene vrste kojih u svakom malom vodotoku ima na desetine. To bi po Zakonu o zaštiti životne sredine moglo predstavljati ozbiljnu opstrukciju konačnom ishodu, izdavanju građevinske dozvole. Kada je na taj način eliminisano pravo prirode na zaštitu, trebalo je samo eliminisati i pravo stanovništva na izjašnjavanje i učešće u odlukama o izgradnji. To se trebalo obezbediti javnim raspravama sa izjašnjavanjem za i protiv projekta. Put ka tome bio je utrt ozbiljnom mahinacijom u načinu i postupku obaveštavanja javnosti. Rok od 15 dana za

oglašavanje javne rasprave obično je proticao bez interesovanja lokalne zajednice jer je oglašavanje išlo u medijima apsolutno nedostupnim mesnom stanovništvu i u matičnim opštinama na mestima koja nikada nisu ni evidentirana kao prostor namenjen fizičkom obaveštavanju. Javne rasprave održavane su polutajno, sa prisustvom investitora i predstavnika lokalne samouprave. Jasno je kakav je tu mogao biti tok informacija i odluka.

Koje dozvole nije imao investitor?

Investitor MHE je tehnički bio pokriven svom potrebnom dokumentacijom. Međutim čitava dokumentacija je nakon konačnog dobijanja građevinske dozvole, nekoliko puta u hodu, trpela drastične izmene u pogledu trase kretanja cevovoda, pa čak i same snage agregata za proizvodnju struje. Inicijalna verzija instalisane snage je bila 300 kW, da bi u konačnoj verziji bila 800 kW bez bilo kakvih sagledavanja uticaja te činjenice na tok reke i količinu zahvaćenog vodotoka. Naime, vodni uslovi i ostala dokumentacija koja prati definisanje zahvatanja količine vode Rakitske reke, dijametralno se razlikuju u te dve situacije, kao što se dijametralno razlikuju i posledice koje bi tom promenom i uopšte projektom ucevljenja reke, nastali na terenu. Sve kasnije izmene praćene su ćutanjem lokalnih inspeksijskih organa opštine Babušnica.

Tehnički deo građevinske dozvole opisuje postavljanje cevovoda u samo korito Rakitske reke što je u potpunoj suprotnosti sa Zakonom o vodama koji to izričito zabranjuje. Nezavisno građevinsko preduzeće koje je vršilo kontrolu dokumentacije stavilo je svoj potpis i pečat potvrde na usaglašenosti dokumentacije sa zakonskom regulativom, a opštinska samouprava je sve to potvrdila. Naime, organi opštine od 2014. godine, izmenama Zakona o građevinarstvu, oslobođeni su obaveze da i sami vrše istu proveru. Tehnički, propust ili namera nadzornog organa u delu građevinske dokumentacije dovela je do realizacije izgradnje MHE Zvonce. Namera ove zloupotrebe je očigledna, jer je konfiguracijom terena potpuno tehnički nemoguće spojiti mašinsku zgradu i vodozahvat MHE Zvonce a da cevovod ne ide koritom reke.

Uništena protiverozina ustava

Budući da ozbiljan problem u zemljanim građevinskim radovima predstavlja veoma nestabilan teren kroz koji Rakitska reka protiče, neophodna je bila geološka analiza sa brojnim sondiranjem terena. Ova studija je u celosti falsifikovana. Izrađena je naručeno i u tajnosti, a kao garant ovom činu su sami meštani Rakite koji mogu potvrditi da nikakvih geoloških radova nije bilo, iako elaborat opisuje na desetine istražnih bušotina u samom centru sela.

Koji su Zakoni prekršeni prilikom postavljanja cevi u reku?

Postavljanjem cevi u reku prekršena su dva zakona, Zakon o vodama i Zakon o zaštiti prirode.

Na uporne zahteve aktivista pokreta Odbranimo reke Stare planine (ORSP) i samih meštana Rakite, Zavod za zaštitu prirode izvršio je dodatnu analizu nastanjenosti Rakitske reke zaštićenim organizmima i u reci su evidentirane strogo zaštićene vrste potočnog raka i potočne mreše. Kopanjem po koritu reke i postavljanjem cevi u njeno samo korito su direktno ugrožene strogo zaštićene vrste. To je bilo dovoljno za momentalno zabranjivanje radova u reci. Međutim tok radova koji je podrazumevao najpre građenje mašinske hale i vodozahvata, predstavlja određeni vid otežavajućih okolnosti. Izvođenjem radovima su utrošena značajna sredstva, te taj i politički pritisak uslovljavaju da dođe do presude i obustave daljih radova. Zakon o zaštiti prirode na taj način je obično potpuno suspendovan interesima investitora i obmane da se radi o projektu opšteg interesa i značaja. Pored toga, kategorija određivanja biološkog

Betoniranje reke

između strana brda, negde i na širinu od svega desetak metara, obavezno podrazumeva i posecanje stopa bočnih klizišta. Aktivnost tih klizišta se poklpa sa velikim količinama padavina i visokim vodostajem reke, ona kao dodatni rizik doprinose kumulativnom efektu svih opasnosti izazvanih protivzakonitim radom u koritu Rakitske reke.

minimuma je potpuno ilegalna i arbitrarna kategorija kojom se zamazuju oči aktivistima i stanovništvu, a koji se određuje hidrometeorološkim podacima proticaja. Kako je određen biološki minimum na Rakitskoj reci, gde mernih stanica nije bilo nikada i koja ima ogromne oscilacije usled velikog sliva i velikog nagiba terena a u svetlu sve drastičnijih klimatskih promena, nije poznato.

Pomenute klimatske promene još više stavljaju u žižu kršenje Zakona o vodama. Taj zakon izričito zabranjuje bilo kakve radove u koritima reka, pogotovo postavljanje cevovoda u bujičnim rekama, preko postojećih protiverozivnih pregrada. Time se stvaraju uslovi za velike bujično-lavinske poplave. U rok ovome su kopanje po koritu reke i rušenje protiverozivnih pregrada, što stvara na desetine hiljada kubnih metara erozivnog materijala koji nosi reka.

Radovi u uskim koritima poput onog kakvo je korito Rakitske reke, stešnjenom

Kako su reagovali meštani na postavljanje cevi u reku?

Reakcija meštana Rakite može se podeliti na dva dela. Deo kada su pokušavali da izvrše uticaj na lokalnu samoupravu i investitora, kada nisu imali jasno definisane ciljeve i način suprotstavljanja, te deo kada su se investitoru otvoreno suprotstavili. Od veoma važne, presudne, peticije protiv postavljanja cevovoda i ugrožavanja imovine i bezbednosti nizvodnih naselja, pokušaja dogovaranja nekih kompromisa sa investitorom pa do sprečavanja vršenja iskopa, betoniranja i ukopavanja cevovoda. Događaji koji su presudili bilo je nesumnjivo rešavanje investitora da kao veoma tešku i zahtevnu, napusti trasu cevovoda rekom i izmesti je na jedini i glavni put transporta ka selu Rakita. Građevinska dozvola je u dva navrata menjanja prema željama investitora uz krivična dela prema tuđoj, privatnoj i javnoj imovini. Za te prestupe, Šumarska inspekcija je pokrenula protiv investitora sudski postupak za delo krčevine privatne i javne šume. Radovima na vodozahvatu u selu Rakita, investitor je potpuno uništio privatne i javnu parcelu JP Srbija Šume, uništio voće i šumske sastojine, uništio atarski put i izazvao klizište sa posledicama koje nikada neće biti sanirane.

Sva ova dela, kao i postavljanje većeg dela cevovoda u glavno i korito stogodišnjih voda, izazvali su kod velikog dela stanovnika ogorčenje i strah od posledica. Njihova privatna imanja stavljena su pod hipoteku samo po osnovu toga što preko njih prelazi pretpostavljeni cevovod koji je kao buduća investicija stavljen pod zalog kao garant poštovanja kredita. Uzurpacija njihovih prirodnih i građanskih prava opredelila je meštane protiv, a osiono ponašanje investitora, neretko potpomognuto aktivnošću lokalne policije, dovodilo je mnoge situacije do granice otvorenog sukoba sa investitorom, radnicima i obezbeđenjem.

Sukob oko postavljenja cevi

Zbog čega je sve štetno postavljati cevi u Rakitsku reku?

Postavljanje cevi u reku izaziva masivne radove u samom koritu reke. Rečno korito koje je sabijeno i otporno na periodične bujice, postaje rastresito i predstavlja ogroman rezervoar erozivnog materijala koji u slučaju bujica predstavlja opasnost po sva nizvodna naselja. Podsecanje stopa desetak klizišta u nizvodnom koritu reke, predstavljala dodatni otežavajući faktor jer su u njima milioni kubika materijala koji bi svojim klizanjem u korito reke doveli situaciju do katastrofe. Formiranje privremenih čepova na reci i njihovo probijanje snagom nadolazećih voda, predstavljaju rušilačku silu koja bi oborila i zdrave protiverozione ustave a ne one probijene i uništene radovima da se kroz njih provede cevovod MHE. Ta rušilačka sila bila bi nezaustavljiva a kako čitava Rakitska reka predstavlja konfiguracijski niz tesnaca do uliva u Jermu i desetinama kilometara naniže, to bi se negativne posledice osetile na nizvodnim naseljima, poljoprivrednom zemljištu i infrastrukturi puteva i mostova od najmanje 30 kilometara.

Postavljanje cevi u reku i uvođenja kategorije biološkog minimuma sa biološke strane predstavlja katastrofu jednaku onoj koja pretili od uslova za masivne erozivne procese. Svi organizmi reke, uključujući i one najstrože zaštićene, nestali bi u prvom niskom vodostaju jer je visina preliva kojim voda na vodozahvatu ulazi u cevovod, za čitavih pola metra niži od ulaza u "riblju stazu" kojom "biološki minimum" otiče koritom reke. Ta tehnička pojedinost ne može biti običan propust već govori o stvarnim namerama investitora a stvarnost je i na svim ostalim izgrađenim MHE u Srbiji. Biljni i životinjski svet Rakitske reke već je ozbiljno narušen samim izmeštanjem toka kako su to potrebe za rad u njemu nametale, uz katastrofalno izlivanje betona u samu reku i njeno mućenje u dužinama trajanja i koncentracijama mulja koja su duža i drastičnija od bilo kojih prirodnih.

Ko se prvi pobunio protiv postavljanja cevi i koja je uloga pokreta "Odbranimo reke Stare planine" u toj borbi?

Počeci suprotstavljanja pripadaju samim meštanima a kasnije se u tom suprotstavljanju pridružuje i organizacija pod nazivom Savez mesnih zajednica Stare planine. Mesna zajednica Rakita pridružuje se tom Savezu iako je geografski udaljena od njega. Pokret Odbranimo reke Stare planine nastaje i počinje da deluje samostalnije baš u tom period i može se reći da je dobar deo aktivnosti organizacije i stvaranja pokreta počivao baš na aktivnostima u Rakiti.

Uloga pokreta Odbranimo reke stare planine je bila ključna i za osvetljavanje problema Rakita i za prezentaciju svih opasnosti mesnom življu i široj zajednici. U tom smislu, pokret je inicirao izradu elaborata o hidrogeološkim štetama radova koji su potpisali sudski veštaci iz navedene oblasti, posetu i obradu problema u elaboratu prof. dr Ratka Ristića. Organizovao je danonoćne akcije sprečavanja radova, čišćenja sela i

korita reke, medijskog osvetljavanja problema kao primera svih MHE uništavanja u Srbiji. Na inicijativu aktivista pokreta ORSP pokrenuti su postupci za kažnjavanje uništenja javne i privatne imovine kao i inspekcijski nadzor Ministarstva zaštite životne sredine. Rezultat pomenutih prijava su sudski postupci pred Privrednim sudom u Nišu i Rešenje MZŽS o vađenju 350 m cevovoda iz korita Rakitske reke. To Rešenje je trenutno osnova spora investitora i MZŽS pred Upravnim sudom.

Da li je neko i ko tužio investitora i zašto?

Investor je tužen od meštana sela Rakita za uzurpaciju private imovine i uništenje lokanog puta, za bespravno krčenje javnih i privatnih parcela pod šumama, za izazivanje klizišta od Okružne šumarske inspekcije, grupe vlasnika parcela za kršenje ustavnih i uzurpiranje vlasničkih prava, postavljanjem nelegalnih hipoteka, za falsifikovanje dokumentacije (RERI).

Da li je investitor nekog tužio i zašto?

Investitor je tužio meštane i aktiviste za klevete, uvrede, ugrožavanje državnine, sprečavanje radova, nanošenje duševne boli. Lokalna policija svesrdno je pomagala pisanjem prijava nakon protesta i skupova u kojima je odnos prijava protiv meštana i aktivista 10:1 u odnosu na prijave prema investitoru i plaćenom obezbeđenju.

Kakve su bile reakcije jedinice lokalne samouprave?

Problem Rakite datira od 2017. godine, početka radova na mašinskoj zgradi MHE Zvonce i vodozahvata u selu Rakita. Lokalna samouprava se držala potpuno rezervisano prema zahtevima meštana, čak i nakon peticije protiv MHE Zvonce koju je potpisalo 95% meštana a kolaboracionistički sa investitorom koji je dobio nekoliko lokacija za izgradnju MHE u opštini Babušnica. Predsednik MZ Rakita Desimir Stojanov bio je potpuno isključen iz postupka obaveštavanja javnosti i saradnje sa matičnom samoupravom. Čak i posle pravih sukoba sa investitorom i njegovom "paravojskom", lokalna samouprava se ponašala potpuno nezainteresovano tokom 2017., 2018., 2019. i 2020. godine. Delimično pokretanje došlo je sa 2021. godinom kada se novi saziv opštinske vlasti sastao sa meštanima i aktivistima i obavezao da učini prve korake u rešavanju situacije sa rekama opštine Babušnica. Dogovoreno je i formalno poništavanje građevinskih dozvola za četiri planirane MHE koje su istekle, iniciranje građevinskih i vodoprivrednih inspekcija na evidentiranju problema sa protiverozionim pregradama u koritu Rakitske reke, iniciranje aktivacije Rešenja MZŽS o vađenju cevi iz korita Rakitske reke, kao i pomoć u popravci glavnog pristupnog puta Rakiti i imanjima meštana. Nova administracija opštine Babušnica slediće primere okolnih opština i gradova u odlukama o brisanju planova i lokacija MHE iz budućih prostornih planova kao planskih dokumenata kojima se one i njihove lokacije definišu.

Kako je došlo do mobilizacije građana Rakite i okoline da zaštite reku? Kako se priča o Rakiti domogla nacionalnog nivoa?

Priča mobilizacije šire zajednice u odbrani Rakitske reke kreće u zimu 2017/2018. godine, sa njihovim pristupanjem Savezu mesnih zajednica Stare planije, a kasnije prisustvima na dva skupa ekoloških aktivista u Pirotu, juna 2018. godine. Jedan od tih skupova bio je i zamišljen kao okupljanje za odlazak u Rakitu i prvi javni miting protiv radova na mini-hidroelektrani u tom mestu. Desimir Stojanov je uputio molbu za pomoć Rakiti i većina prisutnih na skupu u Pirotu, krenuo je to popodne ka Rakiti u opštini Babušnica. Skup je organizovan tokom velike planinarske akcije uspona na Ruj pa je posredno bio veoma masovan a problem MHE Zvonce je prezentovan pred ljudima kojima bi priroda po vokaciji trebala biti bliska.

Članovi Saveza MZ Stare planine i pokreta ORSP simultano su se upoznavali sa problemom, a istovremeno iz više centara krenule su informacije ka medijima koji su hteli da ih prenesu. Scene nasilja nad meštanima, scene uništene prirode i paravojski u selu gorštaka obišle su region zahvaljujući malim lokanim i regionalnim medijima, bez predznaka "javnih servisa". Nakon nekoliko meseci konstantnog pritiska u medijima, štampanim i elektoronskim verzijama, na svim društvenim mrežama, Rakita stiže i do nacionalnih frekfcenija. RTS joj posvećuje tri vrlo važna termina, emisiju Jovana Memedovića, emisije naučne redakcije RTS II urednice Aleksandre Božović i emisiju Olivera Kovačević "Da možda ne". Medijska blokada nad Rakitom i svim projektima MHE na Balkanu, bila je time konačno probijena. Učešće članova pokreta ORSP u ovome je bila ključna kao i angažovanje stručnih ljudi sa svih državnih univerziteta, SANU, Energetske zajednice EU, Akademije inženjerskih nauka, Zaštitnika građana, mnogobrojnih umetnika i javnih ličnosti.

Zašto je Rakita postala simbol uništavanja reka na Staroj planini i okolnim planinama, ali i u čitavoj Srbiji?

Rakita je postal simbolom biološkog horora jer je to zaista slika događaja i postupaka na svakom prijektu MHE, od manjkavosti i falsifikata, nepostojanja valjanje građevinske dokumentacije do ugrožavanja i negiranja svih prava prirode i lokalne zajednice. Postala je simbolom jer je na njenom primeru pokazano nepostojanje ijednog javnog interesa koji su i po pisanim i nepisanim pravilima uvek ispred prava investicija i interesa privatnika. Ne samo zakoni Republike Srbije već i drugi visoki zakonski akti, poput Vodoprivredne osnove, pravnog akta u rangu Ustava, prepoznaju male vodotokove Srbije kao višenamenski potencijal u kome su prava korišćenja na strani prirode, lokalne i šire zajednice a ne isključivo energetske i privatne. Ti potencijali i vrste preče namene ne mogu biti iza bilo kakve privatne inicijative pogotovo kad je ona sa energetskeg stanovišta minorna i poduprta lažnom slikom o obnovljivom izvoru energije koji će nelegalnim odlukama subvencionisati oni kojima se osnovna prava uzurpiraju ili totalno uskraćuju.

Rakita je postal simbol i zbog sve bezobzirnosti investitora u odnosu na lokalnu sredinu i prirodnu sredinu. Kroz događaje u Rakiti prelamaju se sva biološka nepismenost samog investitora i nadležnih inspekcija, sva bahatost u formiranju skraćenih procedura za dobijanje građevinskih dozvola i spremnost na mahinacije koje će prikriti i premostiti prave problem kakvim ih prepoznaje praksa i zakonska regulative. Zanemarivanje problema od lokalne samouprave i spremnost na političko udvorištvo je takođe primer koji je slučaj Rakita ogolio i prikazao do srži sa svim realnim akterima i posledicama takvog ponašanja.

Rakita je simbol i ekološke i gotovo gerilske borbe Davida protiv Golijata i problema malog čoveka koji preko svojih problema brani i osvetljava probleme cele zajednice. Ta borba pokrenula je lavinu nezadovoljstava u čitavoj zemlji i predstavlja pramen ekološkog bunta Srbije novijeg doba.

Šta se danas dešava sa Rakitskom rekom?

Rakitska reka je i dalje paradigma svega lošeg što nosi koncept proizvodnje struje iz planinskih potoka i ekološko- građevinsko- inspekcijske prakse koja prati bilo koju MHE izgrađenu na teritoriji Srbije. Građevinski radovi su završeni i potvrdili su beskrupuloznost i nesavesnost investitora. Ne samo 350 m cevovoda koji je predmet Rešenja MZŽS o njegovom uklanjanju, već je još preko 800 m cevovoda dodatno smešteno u glavno korito reke a sav ostatak u minor/stogodišnje korito u kome je takođe zabranjeno izvođenje građevinskih radova.

Upotrebna dozvola koju je izdala nadležna služba opštine Babušnica je nepravosnažna jer se u javnom tužilaštvu protiv vlasnika MHE Zvonce i njegovih saradnika vodi postupak za falsifikovanje dokumentacije. Istovremeno jedno državno javno preduzeće ulazi u postupak davanja saglasnosti na priključenje objekta na elektro mrežu. JP EPS je poseban entitet koga ne interesuje da li organi tužilaštva vode postupak protiv potencijalne organizovane kriminalne grupe.

Meštani i aktivisti očekuju presudu Upravnog suda koji je Rešenje o vađenju dela cevovoda vraćao na glancanje i lakiranje umesto da se bavi suštinom, grubim i bahatim povredama zakona. Nakon usaglašavanja boja i nijansi rešenje je u novom postupku pred Upravnim sudom. Ovoga puta on će moći da se izjašnjava o opravdanosti postupka a više sudske instance o samoj suštini. Ta suština je, da neko mora da stane na stranu interesa države, ljudi, prirodnih resursa a da privatnu inicijativu i lične interese smesti tamo gde im je mesto. Iza opštih interesa i realnih mogućnosti za razvoj energetike koja će poštovati prava prečeg i prava onog koji energiju plaća. Energija je roba, kupuje se na tržištu i kupićemo je od onoga ko je prodaje ali bez plaćanja cene uništenja osnovnih prirodnih resursa od kojih zavise samo koreni života. Ta prava su slobodne reke, vodosnabdevanje, šume, proizvodnja i obnavljanje čistog vazduha i život sa pravima dostojnim čoveka za one koji kraj tih reka i na tim planinama žive.

bezbednost.org